

**ЗАВХАН АЙМГИЙН
ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН
ТЭРГҮҮЛЭГЧДИЙН ТОГТООЛ**

2020 оны 03 сарын 19 өдөр

Дугаар 16

Улиастай

“Хос бичигтэн” бийрийн бичлэгийн цахим
аян зохион байгуулах ажлын хэсэг томилж
ажиллуулах тухай

Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1.2, 22 дугаар зүйлийн 22.1.9, Монгол хэлний тухай хуулийг тус тус үндэслэн аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдээс **ТОГТООХ** нь:

1. Монгол хэлний тухай хууль, Монгол хэлний талаар гаргасан Монгол улсын Ерөнхийлөгчийн зарлиг, “Монгол бичгийн үндэсний хөтөлбөр III”-ын зорилт, “Миний Монгол-2025 хөтөлбөр”-ийг хэрэгжүүлэх, хорио цээрийн дэглэмийн үед хүүхэд гэр бүлтэйгээ хамтран Монгол үндэсний ёс заншил, өв уламжлалаасаа суралцан, гэр бүлийн таатай орчин бүрдүүлэх хүүхэд, өсвөр үеийг гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх бодлогын хэрэгжилтийг сайжруулах зорилгоор аймгийн ИТХ-ын даргын нэрэмжит “Хос бичигтэн” цахим аяныг зохион байгуулсугай.

2. ИТХ-ын даргын нэрэмжит “Хос бичигтэн” цахим аяныг хариуцан зохион байгуулах ажлын хэсгийг доорх бүрэлдэхүүнтэй томилон ажиллуулсугай. Үүнд:
Ажлын хэсгийн ахлагч:

Д.Үнэнхүү- Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн
Ажлын албаны хэлтсийн дарга

Гишүүдэд:

А.Шаравжамц- Аймгийн Засаг даргын Тамгын Газрын Нийгмийн
бодлогын хэлтсийн дарга

С.Ганчимэг- Аймгийн Боловсрол соёл урлагийн газрын дарга

Д.Цэрэнбат- Аймгийн Боловсрол соёл урлагийн газрын Монгол хэлний
боловсрол хариуцсан мэргэжилтэн

Б.Урангоо- Улиастай сумын Чандмань- Эрдэнэ лаборатори сургуулийн
Монгол хэлний багш

Т.Цэрэндолгор- Улиастай сумын Чандмань- Эрдэнэ лаборатори
сургуулийн Монгол хэлний багш

Нарийн бичгийн дарга:

И.Чойжилжав- Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын
Тэргүүлэгчдийн Ажлын албаны мэргэжилтэн

Тогтоол 2020

150200064

3. Аянд Ерөнхий боловсролын сургуулийн сурагчдыг эцэг эхийн хамт идэвхтэй оролцуулах талаар сургуулийн удирдлагуудад зөвлөмж өгөхийг аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын Нийгмийн бодлогын хэлтэс /А.Шаравжамц/, аймгийн Боловсрол соёл урлагийн газар /С.Ганчимэг/-т даалгасугай.

4. Аяныг үр дүнтэй хэрэгжүүлэх талаар сумдын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын дарга нарт зөвлөмж хүргэж, тогтоолын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Ажлын хэсэг /Д.Үнэнхүү/-т үүрэг болгосугай.

ДАРГА

Ц.БАЛХЯРВАА

Тогтоол 2020

ИТХ-ЫН ДАРГА **БАТЛАВ** Ц.БАЛХЯРВАА

**“МИНИЙ МОНГОЛ-2025” ХӨТӨЛБӨРИЙН ХҮРЭЭНД ЗОХИОН БАЙГУУЛАХ
АЙМГИЙН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН ДАРГЫН НЭРЭМЖИТ
“ХОС БИЧИГТЭН” ЦАХИМ АЯНЫ УДИРДАМЖ**

Нэг. Үндэслэл: Монгол Улсын Их хуряас “Монгол хэлний тухай” хуулийг 2015 онд баталж, Монгол улсын Ерөнхийлөгчийн үндэсний бичиг, үсэгтэй холбоотой зарлигууд гарч, Монгол улсын Засгийн газраас 2013 онд 37-р тогтоол, 2020 онд “Монгол бичгийн үндэсний хөтөлбөр-III”-ийг батлан төрийн бүх шатны байгууллагуудыг үүрэгжүүлсэн билээ. Ингэснээр төрийн бүх албан хэргийг 2025 оноос кирилл монгол хос бичигт, улмаар 2030 оноос монгол бичигт бүрэн шилжүүлэхээр төлөвлөсөн.

Хоёр. Зорилго: Монгол хэлний тухай хууль, Монгол хэлний талаар гаргасан Монгол улсын Ерөнхийлөгчийн зарлиг, “Монгол бичгийн үндэсний хөтөлбөр III”-ын зорилтыг хэрэгжүүлэх, хорио цээрийн дэглэмийн үед хүүхэд гэр бүлтэйгээ хамтран гэрээсээ цахимаар оролцох, Монгол үндэсний ёс заншил, өв уламжлалаасаа суралцан, гэр бүлийн таатай орчин бүрдүүлэх, хүүхэд хамгааллын ба хүүхэд, өсвөр үеийг гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх бодлогын хэрэгжилтийг сайжруулахад оршино.

Гурав. Зохион байгуулагчид:

Ерөнхий зохион байгуулагч: Аймгийн ИТХурал, түүнээс томилогдсон ажлын хэсэг
Хамтран зохион байгуулагч: Сумдын ИТХ, БСУГазар, ЕБС-ийн мэргэжлийн багш нар

Дөрөв. Хамрах хүрээ:

- Нийт 29 ЕБС-ийн дунд, ахлах ангийн суралцагчид, тэдгээрийн эцэг, эх, ах эгч дүү зэрэг гэр бүлийн гишүүд
- Мэргэжлийн бус багш нар, “Миний Монгол-2025” төслийн хүрээнд бэлтгэгдсэн сургагч хүүхдүүд, төрийн албан хаагчид, иргэд сонирхогчид

Тав. Хугацаа: Уг аян 3 шаттайгаар дараах хугацаанд явагдана.

1-р шат-2020 оны 04 дүгээр сарын 01-нээс 2020 оны 05 дугаар сарын 01

2-р шат -2020 оны 05 дугаар сарын 01-нээс 2020 оны 07 дугаар сарын 01

3-р шат -2020 оны 07 дугаар сарын 20-ноос 2020 оны 09 дүгээр сарын 20-ныг хүртэл

Зургаа. Зохион байгуулалт:

А.Нэгдүгээр үе шат: /2020 оны 04 дүгээр сарын 01-нээс 2020 оны 05 дугаар сарын 01/

Аянд “Миний Монгол-2025” төсөлд хамрагдаагүй анхлан суралцагчид баг бүрдүүлж оролцоно. Баг нь гэр бүлийн гишүүдээс бүрдсэн 3 хүнтэй байх ба багийн ахлагч нь суралцагч өөрөө байна. Багт эцэг эхийн аль нэг нь заавал оролцох ба гишүүн бүр бүтээл туурвина. Ингэхдээ гэртээ, гэр бүлээсээ харилцан суралцаж Монгол өв соёл, зан заншил, Монголчуудын уламжлалт сурган хүмүүжүүлэх ухааныг илэрхийлсэн хамгийн ховор нандин сургаал үг, зүйр цэцэн үгсийг эрэлхийлэн олж бийрийн бичлэгээр бичин бүтээл болгон хаяглаж, сумын ЕБС-иас томилогдсон шалгаруулах комисст цахимаар ирүүлнэ. Бүтээл туурвиж байх үеийн үйл ажиллагааны зураг, товч тайланг хамт ирүүлсэн байвал зохино.

Баг бүрдүүлж, бүтээл туурвих үедээ аймгийн ИТХ, Боловсрол соёл, урлагийн газар болон монгол хэлний мэргэжлийн багш нар, "Миний Монгол-2025" төслийн хүрээнд бэлтгэгдсэн сургагч хүүхдүүд ба уран бичигтэн хүн бүхнээс цахимаар зөвлөгөө зөвлөмж авч болно.

Бүтээлд тавигдах шаардлага:

- АЗ-аас доошгүй хэмжээний муутуу цаасан дээр 2 зүйр цэцэн үг, сургаал үг бичнэ.
- Бичлэгийн хэлбэр тэгийг зөв гаргасан байна.
- Зөв бичих дүрмийн алдаагүй байна.
- Тэгш хэм, зүй тогтлыг баримталсан, өнгө дизайн сайтай байна
- "Хос бичигтэн аян" фэйж хуудсаар нийтэлсэн байх

Шалгаруулалт: Нэгдүгээр шатны бүтээлийг шалгаруулах комиссыг сургууль бүрт удирдлага, мэргэжлийн багш, сургагч хүүхэд, зэргээс бүрдсэн 5 хүний бүрэлдэхүүнтэйгээр байгуулж 2020 оны 05 сарын 01-нээс өмнө буюу Үндэсний бичиг үсгийн баярын өмнө шалгаруулж оролцсон баг бүрт Аймгийн ИТХ-ын даргын "Өв соёлоо дээдлэгч гэр бүл" гэсэн батламж олгоно.

Улиастай, Тосонцэнгэл сумын сургууль тус бүрээс шилдэг 5 багийг Их-Уул сумын сургуулиас шилдэг 8 багийг бусад сумын бүр шилдэг 5 багийг шалгаруулж, хоёрдугаар шатанд оролцох эрх олгож, энэ тухай тайлангаа сумын ИТХуралд хүргүүлнэ.

Б.Хоёрдугаар үе шат: /2020 оны 05 дугаар сарын 15-наас 2020 оны 07 дугаар сарын 01/

Эхний шатнаас шалгарсан баг бүрт "Миний Монгол-2025" хөтөлбөрийн сургагч багшаар бэлтгэгдсэн хүүхэд 1, монгол хэлний мэргэжлийн бус багш 1, сумын төрийн албан 1 хаагч нэмэгдэн нийт 6 хүний бүрэлдэхүүнтэй өргөтгөсөн багийг бүрдүүлнэ. Сургагч хүүхэд, мэргэжлийн бус багш нь багийн гишүүдийн бүтээлийн чанар чансааг сайжруулах, зөвлөн туслах, чиглүүлэх үүрэгтэй оролцож, бусад 4 гишүүн тус бүр нэг нэг бүтээл шинээр туурвина.

Бүтээл нь уламжлалт сурган хүмүүжүүлэх ухаантай холбоотой сэдэвтэй Монгол ардын аман зохиол, Монголын сонгодог уран зохиолын дээжсээс сонгосон 8-аас доошгүй мөрт шүлэг, яруу найраг байна.

Бүтээлд тавигдах шаардлага:

- АЗ-аас багагүй хэмжээний муутуу цаасан дээр бичигдсэн байх бөгөөд хүрээтэй. эсвэл жаазалсан байна.
- Жааз нь мод, хатуу цаас, хөөсөнцөр, эсгий зэрэг гарын доорх материал ашиглан өнгө үзэмж сайтай, бүтээлийнхээ утгыг тодотгосон өнгө загвартай, туурвисан эзний нэр, хаягийг үндэсний бичгээр тодорхой бичсэн байна.
- Бичлэгийн хэлбэр тэгийг зөв гаргасан байна.
- Зөв бичих дүрмийн алдаагүй байна.
- Тэгш хэм, зүй тогтлыг баримталсан, өнгө дизайн сайтай байна.

Шалгаруулалт: Шалгаруулах комиссыг сум бүрийн ИТХ нь ажлын алба, тэргүүлэгч, мэргэжлийн багш, сургагч хүүхэд, төрийн албан хаагч зэргээс бүрдсэн 5 хүний бүрэлдэхүүнтэйгээр байгуулна.

Шалгаруулалтыг явуулахдаа гишүүдийн ур чадвар дээшилсэн байдал, багаар хамтран ажилласан, эрэл хайгуул хийсэн байдал болон бүтээлийн өнгө үзэмж, дизайн, үсгийн бичлэгийн хэлбэр зэргийг харгалзан үзнэ. Бүтээлийг хэрхэн туурвиж, хамтран суралцаж ур чадвараа хэрхэн нэмэгдүүлж байгаа талаар фото зургаар баримтжуулсан товч тайланг зохион байгуулах комисст цахим хэлбэрээр ирүүлнэ.

Сум бүрээс дараах байдлаар шалгаруулж ирүүлнэ. Үүнд Улиастай сумын сургууль бүрээс эхний 2 байр, Тосонцэнгэл сумын сургууль тус бүр эхний 3 байр, нийт -6, Их-Уул сумын ЕБС-иас 4, бусад сум бүрээс 2 бүтээл шалгаруулж III шатад оролцуулна.

В. Гуравдугаар үе шат: /2020 оны 07 дугаар сарын 20- оос 2020 оны 09 дүгээр сарын 20/

- Гуравдугаар шатны шалгаруулалт дараах 2 төрлөөр явагдана.

1. Зуны бүтээлч даалгавар: Зуны хугацаанд багийн гишүүн бүр 1 хүнийг Үндэсний бичигт сургасан байна. Ингэхдээ багийн ахлагч хүүхэд найз хүүхдэдээ, төрийн албан хаагч нь төрийн албан хаагчдаа, багийн бусад гишүүд болох эцэг эх, ах эгч нь багт ороогүй гэр бүлийн бусад гишүүдэдээ эсвэл хамаатан садангийн 1 хүндээ, мэргэжлийн бус багш соёлын төвийн аль нэг ажилтанд Үндэсний бичгийг зааж сургана. /заавал уран бичлэг гэхгүй/. Зуны бүтээлч даалгавраа хэрхэн гүйцэтгэж байгаа талаар баримтжуулж, үйл ажиллагааны зураг хавсаргасан тайланг Аймгийн комисст ирүүлнэ.

2.Эцсийн шатны шалгаруулалтад өрсөлдөх шилмэл 1 бүтээл: Бүтээл нь мөн ардын уламжлалт сурган хүмүүжүүлэх ухааныг илэрхийлсэн утга-агуулгатай байх бөгөөд 80см х100см-ээс багагүй харьцаатай муутуу цаас, даавуу, эсгий зэрэг материал дээр оёмол, бичмэл, хатгамал, наамал хэлбэрээр өөрийн шинэ санааг илэрхийлсэн өнгө үзэмж, хэлбэр дизайн сайтай байна. Бүтээл хүрээтэй, хаягтай байна.

Бүтээлээр үзэсгэлэн гаргаж, олон нийтэд болон Хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр сурталчлах арга хэмжээг зохион байгуулагчдын зүгээс авч хэрэгжүүлнэ.

Зургаа: Шагнал урамшуулал: Аяны хаалтын үйл ажиллагааг аймгийн Хөгжимт Жүжгийн Театрт зохион байгуулж, бүтээлийг байрлуулан олон нийтэд сурталчилна.

Тэргүүн байр, Нэг: Алтан медаль, өргөмжлөл, мөнгөн шагнал /1,200,0/
Дэд байр, Хоёр: Мөнгөн медаль, өргөмжлөл, мөнгөн шагнал /600,0/
Гутгаар байр, Гурав: Хүрэл медаль, өргөмжлөл, мөнгөн шагнал /300,0/
Тусгай байр, Хоёр: Өргөмжлөл, дурсгалын зүйл /100,0/

Хүлээгдэж буй үр дүн:

Үндэсний бичиг үсэгт хүүхэд, эцэг эх, төрийн албан хаагчид хамтран суралцаж, бичиг үсгийнхээ гайхамшгийг мэдэрснээр бусдад үлгэр дуурайл үзүүлнэ. Үндэсний өв соёлоо дээдлэн суралцаж гэр бүлийн гишүүдийн хамтын ажиллагаа идэвхжиж, ойлголцол нэмэгдсэнээр эерэг таатай орчин бүрдэнэ.

Эцэг эхчүүд сурган хүмүүжүүлэх арга ухаанд суралцаж, хүүхэд хамгааллын бодлого хэрэгжиж, хүчирхийлэл, гэмт хэрэгт өртөхөөс урьдчилан сэргийлнэ. Хүүхэд, эцэг эхчүүдийн мэдээллийн технологийн мэдлэг чадвар дээшилж, эерэг хандлагатай болно.

Жич: Одоо мөрдөгдөж байгаа хорио цээрийн дэглэмтэй холбоотойгоор хугацаанд өөрчлөлт орохыг үгүйсгэхгүй бөгөөд энэ тухай шуурхай мэдээлнэ.

**АЙМГИЙН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН
ТЭРГҮҮЛЭГЧДИЙН АЖЛЫН АЛБА
ЗОХИОН БАЙГУУЛАХ КОМИСС**